

KUKÁTKO 4

XXXIV. národní přehlídka amatérského divadla pro děti Rakovník 2015

Foglar si zaslouží i jiný úhel pohledu, než komedii

■ **Inscenovat legendu dětských knihovniček, Foglarovy Rychlé šípy, lákalo a láká mnoho divadel. Spousta z nich se přitom uchyluje k nadsázce a ironizaci, která je osvobodí od těžkého úkolu: Jak Foglara inscenovat tak, aby jeho ideály byly uvěřitelné? Řešitel novoborské Záhady hlavolamu Štěpán Kňákal se tohoto úkolu nezalekl.**

Přečetla jsem si, že váš soubor vznikl na základě inzerátu. Co to znamená?

Už je to dvanáct let. V Novém Boru předtím existoval ochotnický spolek, ale zanikl a dva nebo tři roky v Boru žádný spolek nebyl. Představitelům města, kteří se starají o kulturu, bylo líto, že u nás nic není. Vyvěsili proto plakáty, že se zakládá spolek. Ten v té době neměl ani jméno. V průběhu let se celá věc usadila a současné věkové rozmezí členů je od sedmnácti do pětadesáti let, z nichž tři byli u založení souboru.

S nápadem udělat Záhadu hlavolamu jste přišel přímo vy?

Ano. Asi před pěti lety jsem se bavil s tátou, který ve spolku není, co bych tak na diva-

dle chtěl udělat. On mi řekl: Udělej Rychlé šípy. Přemýšlel jsem nad tím. Věděl jsem, že spousta souborů hraje Rychlé šípy, ale hrají spíše komiksy spojené do příběhu a je to spíš taková legrace. Našel jsem v Praze jediný profesionální soubor, který má na repertoáru Záhadu hlavolamu. Mně ten příběh připadá hrozně silný, tak jsem si řekl, jo. Chtěl jsem do toho ale dát něco navíc, aby měla inscenace rámeček. Něco víc než jen odvyprávěný příběh Rychlých šípů. Proto je tam vymyšlená linka studentů, kde se sígři prostřednictvím knížky změni. Mají na sobě pozlátku oblečků, které postupně opouštějí a zjišťují, že koukat se na oblečení není důležité. Že důležité je to,

jaký je člověk ve skutečnosti. To by mělo být gró hry, které jsme tam vnesli my.

Foglar je na divadle často inscenován jako legrace, až karikatura. Tedy jste se nechtěl vydat?

Chtěl jsem to udělat vážně. Tak, aby knížka něco dala generaci, pro kterou je napsaná. Konzultoval jsem s kamarádem, učitelem češtiny, pro jaký věk je tahle knížka nevhodnější. Říkal, že ideální je věk devět let. Tehdy jsou ještě děti schopné brát příběh Rychlých šípů vážně. Dospělý většinou knihu čte jako vzpomínku na to, jak ji kdysi četl, ale už chápe postavy, například Mirka Dušina, jinak. Cesta karikatury mi cizí není, vždycky se na takovou inscenaci podívám rád, ale my jsme si řekli, že to takhle dělat nechceme, protože toho už je moc. Podle nás si látka zaslouží i jiný úhel pohledu – trochu tu knížku povýšit, protože to opravdu není jen legrace. Je v ní něco hezkého, co lze předat dnešní době.

Počítá vaše inscenace s tím, že diváci předlohu znají?

U Záhady s tím počítáno nebylo. Hra je postavena tak, že když dítě odchází z představení, mělo by mít chuť si knížku otevřít a alespoň týden se jí věnovat. To když se stane, je to asi to nejlepší, co může být. Po premiéře i po některých představeních se nám to i potvrdilo. Známí nám pak říkali, že se doma s dětmi celý víkend bavili jen o Záhadě, že

museli knížku doma vyhrabat, někteří ji i koupit. V některých případech to tedy účel splnilo.

S nápadem na Záhadu hlavolamu přišel váš tatínek, což je generace, pro kterou Foglar hodně znamenal. Znamenal tolik i pro vás?

Knížku jsem nečetl, ale několikrát jsem viděl původní černobílý seriál, kde jsou tři knížky spojené do sebe. Udělali jsme jen první díl s tím, že když to bude dobré, můžeme pak pokračovat dál. Chtěli jsme udržet i stopáž do hodiny, protože pak už je to pro děti příliš dlouhé. I tak jsme museli hodně škrtat a vypustit spoustu mikropříběhů. Ty by se do našich padesáti minut nevešly. Soustředili jsme se opravdu jen na tu partu, což se i hodilo, protože jsme pak příběh mohli doplnit třídou.

Takže jste se k předloze dostal až při přípravě inscenace?

Já jsem tu knížku nečetl. Znáím ten příběh nazpaměť z filmů, seriálů. Chtěl jsem si udělat svůj příběh na motivy Foglarovy knihy. Četl jsem ale komiksové zpracování Rychlých šípů a z něj jsou v našem představení pro maminky a pro tatínky stronza, která přesně odpovídají výjevům z komiksu. Chtěli jsme, aby starším divákům naběhly obrázky, kterými si v dětství listovali. Dětem nevadí, že se na chvíli zastaví, a rodiče si krásně zavzpomínají. Snažili jsme se to udělat jako celorodinné představení.

Petra Jirásková

A co na to Jan Tleskač?

■ Soubor N.O.P.O.Ď z Nového Boru přivezl na letošní Popelku vlastní inscenaci románu Jaroslava Foglara *Záhada hlavolamu*. Tvůrci k látce evidentně přistoupili s ambicí odvyprávět ji seriózně, jako dobrodružnou napínavou krimi s tajemstvím, jejíž ideály mají pořad co říci i současnému mladému divákovi. Záměr je to zcela jistě sympatický, ale podle mého názoru se souboru, bohužel, nepodařilo nalézt pro něj odpovídající režijní, dramaturgické, herecké a scénografické uchopení.

Jako problematická se jeví už dramaturgická práce. Osekáním na základní dějová fakta došlo k takovému zhutnění příběhu, že spousta důležitých informací se z něho vytratilo. Divákovi se často verbálně spíše sdělí výsledek jednání, než aby k samotnému jednání skutečně došlo. Například jsem v představení nepostřehl, jakým způsobem se M dozvěděl, že Rych-

lé šípy vlastní Tleskačův deník, ale našli by se i další nejasnosti, ve kterých slovní popis nahrazuje jevištní situaci. Za šťastný nepovažuji ani zvolený režijně/herecký přístup k látce. Problém vidím především v nedostatečném využití divadla a divadelnosti ve fantazijní rovině *Záhady hlavolamu*, která je odehrána v realisticky obecném a popisném sty-

lu. Přitom rámeček je od začátku nastavený jiným směrem. Pět spolužáků musí za trest přečíst Foglarův román a napsat na něj referát. Zde se nacházíme v reálném světě (ačkoliv ze scénografického řešení není zřejmé, kde přesně se nacházíme, jestli ve třídě, na chodbě, nebo někde úplně jinde). Během čtení se před diváky odvíjí příběh tak, jak si ho hlavní postavy během čtení představují. A zde by měl být prostor pro bohaté divadelní rozehrání, ke kterému ovšem nedochází. Příběh se nadále nese ve snaze o realistické pojetí, které ale tvůrcům, tak i samotnému představení podráží nohy. Oba světy tak nejsou náležitě odlišeny a divadelně pojmenovány. K napětí nedochází, protože u scén, které by měli být napínavé, se tvůrci uchylují k nedivadelnímu obecnému popisu (např. naturalistická bitka Losny s Mažňákem). Dochází ke zmatení, kdy je všechno stejně důležité a přitom nic dostatečně akcentované. Pokud by se využilo více vynalézavých divadelních prostředků, nevedlo by ani, že dívky hrají chlapce a naopak, bylo by to totiž zcela v řádu stylu. Pokud se tak nestane, musím se například podívat, když dívka, ve stínu znázorňující Jana

Tleskače, zcela přiznaně vyjde zpoza prosvíceného plátna a bez povšimnutí se zapojí k ostatním. Nedůsledné je i používání rekvizit, které jsou místy realistické (švihadlo), místy imaginární (rozsypaný nákup) a místy pojednané jako znak (divadelní hra *Bílá nemoc* nahrazující knihu *Záhada hlavolamu*). Smysl a jednotící řád v používání těchto různých přístupů se mi nepodařilo nalézt. Podle mého názoru inscenaci retarduje i časté vrácení se do „reálné“ roviny spolužáků. Chápu, proč se tvůrci k druhému plánu rozhodli a jakým způsobem se k sobě oba světy vztahují, ale buď měly být střihy mezi jednotlivými rovinami pojednány divadelně výrazněji (např. za pomoci významového použití, jinak zajímavé hudby a výraznějších střihů), nebo by stačili vstupy dva, jeden na začátku a druhý na konci. Bez zjevného divadelního rozdílu, se oba plány slévají do jednoho a ztěžují orientaci v celku. Samotný koncept je zajímavý a nosný, prvky potřebné k jeho vyznění jsou v představení přítomny, ale je jen škoda, že se je inscenátorům nepodařilo uchopit a rozvinout.

Adam Doležal

Každý si stavíme svůj „Betlém“!

■ Soubor ČERVIVEN při SpgŠ Krnov nás prostřednictvím dramatisace na motivy románu Michaela Cunninghama *Domov na konci světa*, kterou pojmenoval „PROPADLÝ LÍSTEK“, zavedl do živé reality USA po konci dozrívající květinové revoluce, která začala v šedesátých letech. Do doby, kdy tyto dozrívající děti rodičů, kteří ideály míru, svobody a všude přítomné lásky prožívali tzv. „live“. Příběh Alice, matky dospívajícího Jonatana, jeho kamaráda a přítele Bobbyho a později i dívky Clare, která „skončí“ těhotná s Bobbym a Jonatanem ve společné domácnosti.

Tady končí inscenace, ale nikoliv Cunninghamův román. Což je v kontextu pozitivního tematického vyznění inscenace velmi podstatné. Původní předloha totiž končí hlubokou deziluzí a tvrdým dramatickým vystřízlivěním z onoho zdánlivě nekonečného opojení. Což ne-

ní v americké dramatické či nedramatické literatuře ojedinělý pohled na tuto významnou epochu dějin USA včetně jejího dopadu na Západní Evropu. V inscenaci nejdříve sledujeme vznikající milostný vztah mezi Bobbym a Jonatanem, kteří bydlí ve společné domácnos-

ti s Jonatanovou matkou, aby se pak přeneseně řečeno jejich matkou, přítelkyní i milenkou stala ona Clare. Tato dějová zápleтка, která je zmotivovaná a cílevědomě budovaná režisérkou Severinovou je vystavěna na základě modelové hry, která svou znakovostí i důslednou prací se symboly vede k jasným a přesvědčivým výpovědím o všech postavách této inscenace. Umožňuje to ve výsledku asentimentální a nepatetický pohled na výše uvedené dění, aniž by došlo k radikální proměně žánru do komedie. Realita pozorovaná z nadhledu, ale i podhledu modelové

hry se stává pravděpodobnou, uvěřitelnou, živou a tudíž také schopnou divácké identifikace s některou z postav příběhu. V tematické i významové rovině dochází k erozi klasické dramatické výstavby antické posloupnosti, protože příběh jako by začínal katastrofou a končil expozicí. Závěrečný obraz všeobjímající lásky v „selfee“ mizanscéně, kdy na zadním prospektu vidíme až bizarní otisk reality připomínající „svatou rodinu“ – jakýsi otisk „betléma“ i s děťátkem, které ovšem není položeno v jesličkách, ale levituje (lítá) mezi rodiči je silný a značně konotační.

Tuto konotační schopnost inscenace ovšem umožňuje jen a pouze důsledná práce se všemi složkami inscenace. Herecká složka včetně práce s rekvizitou, která má vysokou znakovou a symbolickou výpověď – kravata, kytara, zástěra, harmonika. Výtvarná složka inscenace – malování na prospekt, kostýmy i zadní svícení na vytvoření iluze tepla domova a rodinného krbu. Složka hudební – použití kultovních dobových skladeb jako jedné z nejsilnějších atmosférotvorných komponenty inscenace. V podání ČERVIVEN jsme viděli ze všech hledisek stylově

Jaromír Hruška

Scénické čtení o čertovi a kominíci

■ Divadlo Prkno Veverská Bítýška přijelo na letošní Popelku s inscenací *O čertovi*, jejíž textový základ tvoří komiksová pohádka významného brněnského výtvarníka, ilustrátora, autora komiksů i literatury pro děti Pavla Čecha. Inscenátoři (scénář a režie Vít Jakubec) se k Čechově předloze vědomě hlásí, což mimo jiné dokumentuje i výtvarné řešení, odkazující k jeho rukopisu (zadní prospekt, kresby hlav čertů). Jevištní ztvárnění se pak také nese především v duchu vyprávění poměrně jednoduchého příběhu o Čertovi Florimonkovi, který byl na zem vyslán z pekla, aby škodil kominíkům a němé kominici Tradamilce.

Ano, na jevišti jsme svědky především vyprávění, nikoli jednání. Bohužel, neboť souboru se nepodařilo nalézt takové scénické výrazové prostředky, které by plně nahradily výraz-

ný výtvarný rukopis, který tvoří v Čechově tvorbě rozhodující kvalitu. Přičemž inscenace začíná velmi slibně, celá akce s výběrem čerta, který bude na zemi škodit, má nápad,

tempo i neotřelé výtvarné řešení, zde se zmíněné vyprávění daří jevištně ozvláštnit natolik, že nás dění na jevišti více než zajímá. To vše se však poměrně brzy vytratí, žádoucí jevištní napětí je nahrazeno pouhým narativním způsobem scénování, což umocňují i značně stereotypní vstupy postavy Vypravěče. Odhalí se tak holá příběhová kostra, která je značně předvídatelná a silně připomíná ústřední dvojici ze hry Jana Drdy *Dalskabáty*, hříšná ves. Zásadní problém však je, že vztah mezi vdovou Plajzne-

a žánrově vyváženou a fungující inscenací, jejímž hlavním cílem je sloužit tématu a konkrétně ho sdělovat. Jejich převládání předlohy na jevišti je přehledné, jednoduché, ale také výsostně divadelní s citlivým a estetickým ohledem na zvolenou diváckou adresu. Vyznění inscenace je na nás všech a každém z nás jednotlivě. Jen bych vás poprosil, postavme se k této látce čelem, tak jako se o to pokusil výše zmíněný soubor a nebál se se svým názorem a pohledem na svět předstoupit před diváky.

Jaromír Hruška

rovou a Trepifajkslem je Drdovu budován přes důkladné a důsledné dramatické situace, ve kterých jsou oba nuceni jednat (a rozhodovat se) a to mnohdy ne bezbolestně (ztráta rohů či ocasu), v případě inscenace Divadla Prkno se však vše děje jen ve slovech, event. v ilustraci toho, o čem se mluví. Je to velká škoda, protože divadelníci z Veverské Bítýšky již jednou dokázali (i na národních přehlídkách), že jsou vyspělými divadelníky a že „mají na víc“. A dvakrát škoda také proto, že herecký soubor vedl více než zdatně a výkon Martina Kuly jako Čerta Florimonka patří, dle mého názoru, k tomu nejlepšímu, co jsme na letošní přehlídce mohli shlédnout. A třikrát škoda postavy Lucifera, jehož neustálé přítomnosti na jevišti režie nevyužila ke vstupování do děje a k zaujímání vztahu ke konání Florimonka, což by bez pochyby umocnilo žádoucí dramatické napětí (ukázalo se to v závěrečné hádce o vyslovení přání Florimonka). Takto celkové jevištní dění připomínalo skutečně spíše scénické čtení než plnohodnotný dramatický tvar.

Milan Schejbal

THE POPE

PŘÍLOHA
KUKÁTKA Č. 4

ROZLOUSKNĚTE TEN OŘÍŠEK – Z PER STUDENTŮ JAMU

BLECHY TADY MAJÍ VŠICHNI

Ptaly jsme se nejpovolanějších osobností na přehlídce (J. Císař, S. Bezoušková, J. Švácha...), proč se Popelka jmenuje Popelka. Shodly se na tom, že divadlo pro děti je Popelkou mezi divadelními žánry a že by asi těžko hledaly nějaký příznačnější název. A tak jsme zabrousily mezi obyčejné smrtelníky s bizarnější otázkou: **Představte si situaci, kdy EU vydá nové stanovy ohledně názvů kulturních akcí, Popelka jasně stanovy nedodržuje, pokusili byste se vytvořit vhodný alternativní název pro tuto přehlídku?** No jo, takhle pomazánkový máslo přejmenovali na roztíratelný tuk, že jo?! (Všichni dlouze přemýšlí.) Marfuša? Sněhurka. Nastěnka, to je taky taková chudinka a je z Ruska, tu nemůžou zakázat... Jablůňka, Koroptev – to je dobrý slovo. (Všichni u stolu souhlasí a splynou s okolím.)... Nebo Květináč? Semenáč – ale to by nebyl festival pro děti, že? A co Ráček, Rakvička (chápete!). Rakovinka?! Jakože rak? Jo, rak. Ale rak leze pozadu, tahle přehlídka spěje kupředu, k lepším zítřkům! Tak Krab, a aby to bylo ženské a něžné, tak Krabice... Krabička, ve které jsou krásné dárky. Jakože metafora... Chlupatá Popelka. Blechy tady mají všichni. Porota je ostrá, tedy Chlupatá Popelka s podtitulem My jí ty blechy z kožichu vyprášíme! Nebo Svrab. Žije to tu, jako bychom měli všichni svrab... Večernice. Ta je z celé České republiky nejvíce vidět tady, říkají meteorologové... Die Popelische!!! Protože Rakovník jsou původní Sudety. La Popa? Los Popelos? The Pope.

Jordana Blažková a Marie Klemensová

JÁ → MU

·GLOSA·SEM·GLOSA·TAM·GLOSA·SEM·GLOSA·TAM·GLOSA·SEM·GLOSA·TAM·GLOSA·SEM·GLOSA·TAM·GLOSA·SEM·GLOSA·

N.O.P.O.Ď. NOVÝ BOR: ZÁHADA HLAVOLAMU

INZERCE

NABÍZENÁ POZICE: REŽISÉR

Popis: Práce s amatérskou divadelní skupinou, která se skládá ze tří holek a čtyř kluků, ale občas jsme všichni kluci. No máme v tom bordel, a proto (nutně!) hledáme TEBE.

Místo výkonu práce: Nový Bor

Nabízíme: Lásku k divadlu a plné nasazení.

Kvalifikační předpoklady: Zvládnutí divadelního řemesla (aspoň trochu kdybys toho o divadle vědě!!), dramaturgicko-režijní schopnosti, abys byl taky logoped (kokaťame, přeřikáváme se a komolíme - Jaslav Foglal, histórie, v klobáčkách kabátu, vynďaváš) a kdybys nás naučil, jak neotrávit divadelní sál.

V případě zájmu volejte: 666 666 666

Jana Peřinová

OČIMA DIVÁKŮ

divadlo? scénografie???
mlha kšandy kláda dlouhý
nechci proboha proč? dobrodruží
červený kalhoty amatérismus
nedomyšlenost ilustrativní lítost esej
zklamání vesmír vražda
rybníční hladina

V PRVNÍCH VTEŘINÁCH...

V DALŠÍCH MINUTÁCH...

...

DIVADLO PRKNO, VEVERSKÁ BÍTÝŠKA: O ČERTOVI

PEKLO CO NEPEKLO?

Mr. Lucifere, pane ohnivých pekel, vy roznášíte zimu?

Neměl by Boss Lucifer, generální ředitel celého krutého podzemí, potrestat zaměstnance, který vykonal pravý opak jeho rozkazu?!

Neměl by mít zakouřený tlustý kožich místo sportovního úboru AC Peklo; to vyhrál zlatý pohár Ligy mistrů, že se pořád tak culí?!

Čerte Florimone, vy neumíte znakovou řeč?

Od kdy čerti dělají dohody s Horstem?!

Od kdy se čerti vrací do pekla hodem zrcátka do roury?!

Takhle čerti čistí komíny v Burtonské Ostravě?!

Je peklo na zemi??

Nebo vám jen nezatroubila trubka??

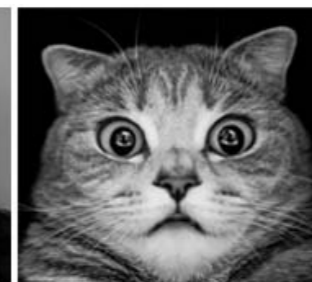
Kristián Vlach

Pohádka, písnička, mlhoš...

Čerti, štětky, parohy...

Že se mám ozvat, až budu potřebovat vymést komín?!

OČIMA DIVÁKŮ

roztomilost **čert** štěstí
bubeník sranda CO?
zpěv ne! štětka
outdoor kapsáče
dobrý čert? buben recidiva
fotbalový dres
šedá duha **zmatený**
červená láska peklo

ČERVIVEN, SPGŠ KRNOV: PROPADLÝ LÍSTEK

JAKO DIVADLO MI DOKÁŽEŠ VSTOUPIT DO MOZKU

Prolomíme ledy a někomu možná krční tepny.

Táta? Táta?

Chci se tě dotknout, tak ukrutně moc. Voníš trávou, obejmi mě.

Máma! Máma!

j s e m v e l k ý k l u k

Ne že bych tě nemiloval, ale chci zkusit žít sám.

k u r v a d o p r d e l e

Čekám tu na tebe, ty tam na mě. Krev máme pořád horkou a mladistvou, přijed' dokud

nemám krk celý červený a zacákaný.

p o t í m s e s t u d e n ý m p o t e m k d y ž t ě s p a t ř í m

Chceme mít tady s Clare dítě, jdeš do toho? Ok!

m i l u j e m e s e

Občas to bolí a nevíme proč. Ale...

m i l u j e m e s e

Rodina je.

š t ě s t í

Iva Dvořáková

OČIMA DIVÁKŮ

barvičky **freedom hippies** láska kytara květina soulad homosexuál bisexuál přátelství dítě
zástěra naděje prázdnota spokojenost melancholie vztah slzy vlasy kudrlinky divadlo chcešsemnoumít dítě?

TEST

JSI PÁNEM SVÉHO OSUDU?

1. .... pole tohoto

testu (doplň)

a) **protrhni** (1 bod)

b) **obkresli** (2 body)

c) **vybarvi** (3 body)

d) **prosviť** (4 body)

Výsledky (nepodváděj!):

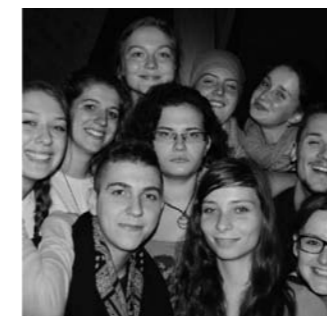
0-1b: jsi **smolař**, dávej si pozor

2b: jsi **črtař**, čeká tě něco nového

3b: jsi **vyvolený**, brzy potkáš spřízněnou duši

4b: jsi **pán**, našel jsi svůj osud

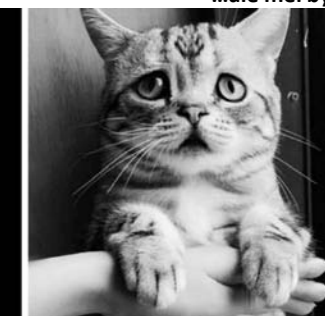
...ale měl bys.

Don't you want somebody to love...?

Já o tom takhle nepřemejšlim...

! INTERAKTIVNÍ ANKETA !

Nejoblíbenější pohádková postava – Kdo přežije?

V prvním kole unikátní fyzikálně-měřitelné ankety se v litém boji utkaly tři zástupkyně kladných pohádkových hrdinek s vyladěnou formou – Zlatovláska, Červená Karkulka a Princezna ze mlejna, jedná severská záporná hrdinka – Sněhová královna, jeden skřítek vlhkého typu – Rákosníček a z hlediska příběhové bilance neutrální až záporná oboživelná postava – Drak. Hlasující diváctvo okamžitě zcela eliminovalo zcela zápornou postavu – Sněhovou královnu a s drtivou nulou ji poslalo do šaten. S ubohým jedním hlasem odešla ze souboru na hlavu poražená Červená Karkulka v těsném závěsu za Zlatovláskou. S podobným skóre jako zmíněné dámy se odporoučel i favorizovaný zástupce zvířecí říše – Drak. Pouze nečekávaný semifinální Rákosníček, který se kvalifikoval na poslední chvíli, se pokusil nerovný soubor alespoň lehce zdramatizovat. Marně. Jednoznačnou královnou prvního večera se stala představitelka proletářské verze ženské archetypální pohádkové hrdinky – Princezna ze mlejna. V sobotním superfinále se střetne s vítězem pátečního klání.

-jip-

BEZ ČEHOKOLI MEZI

■ Pohádku O čertovi, podle literární předlohy Pavla Čecha, jsme viděli v pátek odpoledne v podání Divadla Prkno Veverská Bítýška. O inscenaci, souboru, i o tom, co tvoří pro děti dnes chybí, mluví Lucifer alias režisér Víta Jakubec.

Co soubor Prkno a divadlo pro děti?

Většinou hrajeme pro dospělé, tohle je první Prkenná pohádka vůbec. Žádnou složitou dramaturgii jsem neměl, vybral jsem ji, protože mám pocit, že dnes ve věcech pro děti chybí původní ideály, které pohádky vštěpovaly nám, jako je láska, motivace k práci, ale bez jakýchkoli jiných konotací a čehokoli mezi – bez nevěry a podvodů, za které se tyhle hodnoty dneska často zaměňují. Takže touhle pohádkou jsem chtěl děckám sdělit jednoduchou myšlenku: milujeme se, množme se a pracujeme, protože i poctivou prací se dá

vydělat, byť je to pomalejší než podvod, ale je to zázrak, který může změnit i čerta v člověka. Tahle pohádka má přesah, i pro dospělé.

Jak tedy vidíte dnešní tvorbu pro děti, proti které se tak trochu vymezujete?

Nemám čas se v tom až tolik pohybovat, ale když někde vidím pohádku, často se setkávám s tím, že je to pro mě hrozně hektický. Sice výbušný a nápaditý, ale chybí mi tam právě ten přesah, to pouto, které mě políbí, to srdce. Pohádka je hezká, barevná, líbivá, reklama supr, ale odcházím a nenechám si nic.

Váš soubor vznikl původně z taneční skupiny, jak vypadá vaše práce dnes? Věnujete se pohybovému divadlu?

Jsmo činoherní. Zjistili jsme, že jsme dřeva, tak jsme přešli k divadlu. Sice jsme ze začátku směřovali k pantomimě, ale byla to součást určitého vývoje, kterým jsme procházeli, zajímali jsme se stejně tak o mluvu. Pravidelně jsme jezdili na Hronov na semináře, i režijní a dramaturgické, na co jsme měli chuť, to jsme si zkusili. Za dvacet let toho bylo hodně, ale nejvíc nám určitě sedí činohra pro dospělé. Je to náš šálek kávy, nejsme pohádkové divadlo, tahle pohádka je jen kořením na dramaturgii Prkna.

V programu se zmiňujete o dramatických kroužcích, které vedete.

Teď už to není tolik aktuální, ale ano, vedeme dramatačky a někteří, co z nich vychází, zůstanou u nás, jiní se chtějí divadlu věnovat víc, zasvětit mu život, tak pokračují na konzervatoře nebo JAMU.

Jaké je tedy věkové složení Prkna?

Relativně souměrné, tuhle chvíli plus minus od dvaceti do čtyřiceti let. Dramatačky učíme, ale nahrají s námi, mají vlastní vystoupení v našich prostorech, do našich her je ale netaháme. Dramaturgii

většinou podřizujeme tomu, abychom se vešli do dvou aut, protože často jezdíme hrát po okolí, takže se snažíme o užší obsazení inscenací. Žádných třicet lidí na scéně jsme nikdy neměli.

Jak moc se vám tedy mění obsazení souboru, hodně lidí přichází a odchází?

Obsazení souboru je víceméně docela pevné, jsme tam asi čtyři lidé, od samého začátku. Holky třeba odešly na chvíli na mateřskou, ale už jsou zase zpátky, takže jestli je nás v souboru pětadvacet? S těmi, kdo se motají kolem techniky včetně. Protočilo se tu tak třicet, pětatřicet lidí, takže to považuju za relativně pevný celek. Hodně je to provázané přátelstvím, být tady, kamarádit, věřit jeden druhému, nesrážet se a nepodrážet se. Myslím, že i proto jsme vydrželi tak dlouho spolu. Když přijde někdo nový, je to moc fajn, je to svěží krev, ale fluktuace lidí není nijak dramatická. Dobré vztahy v souboru jsou hrozně důležité, protože když jsem to počítal, občas máme hrát sedm představení v týdnu. Jsme tedy spolu víc než doma a kdybychom si nevěřili a netěšili se, tak bychom to asi nedali nikdo. Nefungovalo by to. Děláme divadlo s láskou. K divadlu i jeden k druhému.

Rachel Duchková

MÁME RÁDI DOBRÉ KONCE

■ První inscenace letošní Popelky cílená na středoškoláky, tedy patnáct let plus. Woodstock, tráva, foukací harmonika, kytara. Bob Dylan, Jimmy Hendrix, Van Morrison, Jefferson Airplane. Karel Vaněk (dále jen KV), Michal Kuča (MK), Erika Jelínková (EJ) a režisérka Petra Severinová (PS). Červiven SPGŠ z Krnova, (nejen) o své cestě od předlohy k dramatizaci.

Co vás na předloze tak zaujalo, že jste si ji vybrala? Měla jste námět a dosazovala herce, nebo jste hledala text pro konkrétní partu lidí?

PS: Měla jsem jasného Karla a Míšu, která už tu není. Prvním impulsem byl asi obal knížky viděné v knihkupectví, otevřela jsem ji, přečetla první kapitulu, koupila, přečetla celou a pak se zeptala Michal, jestli by s námi nemohl hrát, v tu chvíli už jsem věděla, že to uděláme.

Změnili jste název z Domov na konci světa na Propadlý lístek. Proč to? Jak moc jste se od předlohy při dramatizaci vzdálili?

PS: Je trošku zestižená a končí asi o dvacet stran dřív, než knížka. Tam jsou ještě Rebecce tři roky a Clare ji bere a od Jonatana a Bobbyho odchází. My jsme skončili v té happy fázi, jednak protože máme rádi dobré konce a zadruhé mi už tak přijde, že to má několik konců a tohle byla poslední kapka, to už nemohlo pokračovat.

MK: Shodli jsme se, že pak už by to bylo umělé natahování. A chtěli jsme skončit dobře.

Jak vypadá vaše práce? Jak moc jste tvrdá režisérka?

(všichni přítomní vyprskávají smíchy)

PS: Málo.

EJ: Většina našich scén vznikla tak, že jsme my tři (hlavní protagonisté, pozn. red.) dělali blbosti.

Takže všichni předlohu znáte?

MK: Já jsem viděl film. Trochu jsem si to porovnával a snažil jsem se, aby to působilo podobně, ale ne přespříliš, pracoval jsem s touhle dualitou filmu a představení, abychom se ubírali k tomu, čeho chceme dosáhnout. Když diváci vidí, že představení je nad patnáct let, nebo se dozví, že je to o homosexualitě, okamžitě očekávají, že se budou dva kluci osahávat. A film vůbec nepřekvapil, byl plný přesně tohohle. To, co my s Karlem předvádíme metaforou, jak se k sobě přibližujeme, je tam vyložené udělané jako detailní postelová scéna.

PS: Ten film je hodně hambatý, je tam velký důraz na tělesnou lásku. Knížka je oproti inscenaci taky drsnější. Více hnusných slov, vulgarismů, ne-

končí u trávy jako my, ale je tam i LSD a podobně, i erotické scény jsou vylíčeny hodně detailně a končí to celé pesimisticky. Takže my jsme to dost zjemnili.

ve třech, ale pořád děláme, sháníme instalatéra, sekáme trávník...

PS: Pro mě je to nejvíc o mamince a o tom vypouštění dětí z hnízda. Vyrovnání se s tím, že

Když jsme narazili na homosexualitu jako téma, jaké z obsazených témat je pro každého z vás osobně nejsilnější?

EJ: Pro mě je asi nejsilnější téma toho, že se člověk snaží být jiný, než jsou jeho rodiče, ale pak stejně dělá to, co oni. Třeba, že i když si to neuvědomuje, chová se jak jeho matka.

MK: Já to řeknu trochu jinými slovy, ale v podstatě myslím to samé - hledání domova. My se snažíme opustit matčino hnízdo a dělat věci úplně jinak, ale nakonec stejně zaběhneme do starých známých kolejí. I když v jiných podmínkách, i když

už pro ně není matka tím prvním člověkem.

KV: Mně se tam hodně líbí téma vzdoru vůči zavedeným konvencím, postavy se neřídí zákony jen proto, že jim to někdo řekl. Hulí trávu, je jim to jedno, jsou homosexuální, nepřetvářejou se, že nejsou, a vzdorují tomu vyššímu principu, který si někdo usmyslel.

MK: Prochází to skrz generace, každá je jiná, naše babičky se chovaly trochu jinak než naše maminky a ty se chovají trochu jinak, než my. Ale obecně gro zůstává pořád stejné.

Rachel Duchková

CO JE TŘEBA VĚDĚT

Alena Urbanová: Mýtus divadla pro děti

Malí diváci nemohou sami vyslovit své požadavky a nemohou si vybírat. Nechodí do divadla, jsou tam přiváděni. Očekávají něco zvláštního – a očekávají to s důvěrou v dovednost a um dospělých, se vstřícnou vůlí bavit se, nechat se okouzlit. Nevědí, že se dívají na špatné divadlo. Všechny nesmysly, nejasnosti a nabubřelosti, všechno žvatlání o ničem, zpacené vyrábění veselostí, všechny falešné intonace a zkoprnělá gesta – ochotnická i profesionální – jsou pro ně bernou mincí, představují divadlo jako takové. Dítě se hodinu třeba i baví, ale dvě tři taková představení stačí na to, aby ve chvíli, kdy povyroste, odešlo divadlo jednou pro vždy jako naivní zába- víčka, hračička pro mrňousy, kterou na nic nepotřebuje. A pozor – věková hranice, kdy začíná tento odpis, se v posledních desetiletích rapidně snížila – tak 10–11 let.

Vydalo Národní informační a poradenské středisko pro kulturu, jeho útvar ARTAMA v roce 1993, odborný redaktor: PhDr. Milan Strotzer

Zaujatá Kateřina Baranovska při hodnocení scénografie.

PROGRAM:

Sobota 7. listopadu 2015

10.00 – 10.55

DS Vojan Libice nad
Čidlinou

režie: Jaroslav Vondruška
Jindřiška Netrestová

Neohrožený Mikeš

(pro děti od 4 let)

13.00 – 14.30

Rozborový seminář s reflexemi
dětských skupin (Neohrožený
Mikeš)

14.30 – 16.00

Inspirativní představení

Jihočeské divadlo

Malé divadlo

České Budějovice

režie: Petr Hašek

Jan Drda

Dalskabáty, hřištná ves

(pro děti od 10 let)

18.30 – 19.50

DS bratří Mrštíků

Boleradice

režie: Alena Chalupová

Božena Němcová, Milan Uhde,

Alena Chalupová

Divá Bára

(pro mládež od 15 let)

21.00 – 22.30

Rozborový seminář s reflexemi
dětských skupin (Divá Bára)

22.30

**DISKUSE O VÝZNAMU
A SOUČASNÉ PODOBĚ
DIVADLA PRO DĚTI**

Foyer TD

Neděle 8. listopadu 2015

10.30 – 11.30

Host přehlídky

TS Light při ZUŠ

Na Popelce Praha 5

režie: Lenka Tretiagová

TS Light při ZUŠ Na Popelce
Praha 5

JOLA

(pro děti od 6 let)

12.00

**Slavnostní zakončení Po-
pelky Rakovník 2015
s vyhlášením výsledků
a předáním ocenění**

QUO VADIS HRONOVE?

V dnešním čísle se k problematice nejstaršího divadelního festivalu na světě vyjadřuje prof. PhDr. Jan Čísař, CSc. český divadelní pedagog, dramaturg, historik, teoretik a kritik.

„Abych pravdu řekl, považuji vzniklou situaci za velmi citlivou, velmi choulostivou a značně komplikovanou. Pravděpodobně by při všech citových problémech a zaujetích, které okolo vzniknou, měla být řešena velmi uvážlivě. Především si myslím, že situaci nemohou vyřešit žádné audity. Jiráskův Hronov je složitý a komplikovaný organismus, který má rozměry téměř metafyzické.“

Soudím, než dojde k nějakému řešení, že by měla vypuknout určitá spontánní diskuze, které by se účastnili všichni, kdo mají k Jiráskovu Hronovu nějaký vztah. Měli by se vyjádřit k případným návrhům na řešení nebo dokonce sami vlastní návrhy předkládat.

Nemyslím si, že vše může vyřešit nějaká schůze či nějaký orgán o počtu několika lidí. Jde daleko o víc. V tomto směru bych doporučoval ne pouze organizovat diskuzi, ale nějakým způsobem, třeba elektronicky, vyvolat něco, co by téměř mohlo být spontánním hnutím. A pak nakonec všechno sečíst, auditem počínaje a diskuzí konče. Je nutné hledat nějaké řešení v klidu a míru.

Já vím, že Hronov má technické problémy. Nedostatek ubytovacích míst aktualizoval velmi silně ostatní problémy. Byl bych však strašně nerad, kdyby při budoucím řešení situace převážily zmíněné technické problémy, nad, řekněme, hlubinnými kořeny, které jsem nazval metafyzickými.

V tuto chvíli nevidím žádné řešení. Nabízí se jich několik, ale já si opravdu nejsem jistý, které by bylo ideální a co by mohlo přinést. Různé možnosti by měla otevřít právě diskuze. Asi bych mohl říci, že se nabízí cca šest možností, ale ani pro jednu v tuto chvíli nejsem rozhodnut. Nemyslím si, že by některá z nich byla přesně to, co by se mělo prosazovat.“

-saj-

Porota letošní rakovnické Popelky